

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka práce: Monika Novotná

Název práce: Mapa okolí zámku Jezeří s důrazem na zachycení zaniklých objektů

Cílem prakticky zaměřené bakalářské práce Moniky Novotné bylo vytvořit turistickou mapu okolí zámku Jezeří. Zámek leží na Mostecku na rozhraní Krušných hor a těžební pánevní oblasti a jeho současný stav i stav okolí představují učebnicový příklad negativního vlivu těžby hnědého uhlí na krajinu. Hlavním cílem bylo mapou prezentovat zajímavosti v okolí zámku, které jsou skryté či v terénu již nenápadné, a vesměs představují obraz zmaru, kterému území ve 2. polovině 20. století muselo čelit a z něž se snad brzy po ukončení těžby v lomu ČSA začne vzpamatovávat. Téma práce představuje další příspěvek k podrobnému zmapování zajímavých lokalit na území Česka, zde navíc ještě podpořený vztahem vedoucího k místu.

Struktura práce je standardní, logická a sleduje vznik výsledného mapového díla. Teoretická část se věnuje podrobnému popisu území, a to nejen zámku, ale i všem zajímavostem v jeho okolí, a jejich historii. Vše podstatné pro pochopení významu lokality je zmíněno; snad jen kvůli citacím z množství různých zdrojů není ideálně sjednocen styl textu. Další část teorie představuje nutný výklad k metodám geoinformatiky a kartografie použitým v praktické části práce. Tato část je stručná, v některých partiích možná na první pohled trochu povrchní, ale všude doprovázená odkazy na relevantní literaturu. Lze ocenit zejména nápad na zařazení kapitoly *Kartografické znázorňování konkrétních typů objektů*, která se podrobněji věnuje problematice reprezentace vybraných objektů a jevů, které se vyskytují ve výsledné mapě a jejichž znázornění není triviální (skály, sesuvy, podzemí).

Praktickou část práce představují kapitoly 3 a 4 věnované sběru dat a jejich následnému kartografickému zpracování. Naprostá většina obsahu mapy vznikla na základě dat ZABAGED a přepracováním informací z většího množství starých map. Použitým datům a starým mapám je proto správně věnována poměrně obsáhlá část textu. Množství použitých mapových zdrojů je na bakalářskou práci velmi nadstandardní, kromě běžně dostupných starých map dostupných online z ÚAZK byly dále získány a použity podklady od NPÚ, staré lesnické mapy a horolezecký průvodce. Zvláště zpracování starších podkladů nebylo vůbec jednoduché. Jednotlivé zdroje jsou přehledně a strukturovaně popsány a je zmíněno i jejich konkrétní využití pro tvorbu objektů v mapě. K některým formulacím v popisu dat lze mít určité výhrady (např. *hillshade* u DMR 5G). Povedený je i návrh struktury databáze, prezentovaný tabulkou obr. 16. Většina vrstev, jejichž význam není z názvu úplně zřejmý, je alespoň stručně popsána v textu. Domnívám se, že pro čtenáře, který u vzniku mapy přímo nebyl, nemusí být popis dostatečně podrobný (například název směrník pro turistický ukazatel není úplně intuitivní). V rámci zpracování mapy proběhla i dvě terénní šetření, při kterých byly v ne úplně snadném terénu ověřeny, resp. domapovány či zpřesněny některé objekty, pokud se je v terénu podařilo dohledat.

Popis kartografického zpracování polohopisu a výškopisu ve formě tabulek považuji za zdařilý, všechny netriviální záležitosti jsou vysvětleny. Podobně je zpracován i popis. Proč je popis budov menší velikostí písma než popis dalších prvků typu cesta, skála, zajímavost? V textu je správně zařazena i kapitola o finalizaci mapy. Ocenit lze vyřešení problému chybného zobrazování výsledného PDF souboru v Adobe Readeru, který je způsoben interakcí průhledného rastru stínování a barevného pozadí objektů LU/LC.

Povedená a na standardy bakalářských prací poměrně rozsáhlá je diskuze, která identifikuje možné nedostatky mapy a dále vytvořenou mapu srovnává jednak s existujícími mapami lokality (příčemž

vytvořené dílo v tomto srovnání právem vítězí), jednak s obdobnými velkoměřítkovými mapami vzniklými v rámci jiných studentských prací vedoucího. I když je srovnání v některých místech poněkud povrchní, celkově tuto část hodnotím spíše pozitivně.

Přílohou práce je pak mapa formátu A1 v měřítku 1 : 2400. Jde o velmi zdařilé a informačně bohaté dílo s promyšlenou kompozicí a propracovaným řešením všech detailů. Za hlavní silné stránky mapy lze jistě označit zachycení všech zaniklých zajímavostí v kontextu současné situace, navíc s rozlišením jejich stavu a jistoty určení jejich přesné polohy (týká se objektů, které zmizely beze stopy), interakci LU/LC a stínování reliéfu, znázorňování skal, řešení vodstva (včetně historické podoby vodních ploch) s ohledem na komplikovanou hydrologickou situaci v území (například jeden vodní tok je veden v trubce přes silnici, nikoliv pod ní, jak by se dalo očekávat). Poměrně nezvykle působí detailnější popis objektů přímo v mapě, ale s ohledem na relativně velké měřítko a prostor mezi popsány objekty považuji toto řešení za efektivnější využití místa a způsob předání informací, než by byly konvenčnější popisy mimo mapové pole či na druhé straně. Takový popis ale chybí u vodní štolý Jezeří. I pár dalších drobných chyb zůstalo v mapě opomenuto, například symbol pro hranici katastrálního území nedopovídá legendě.

Studentka k řešení práce přistoupila aktivně, problematiku pravidelně konzultovala, využívala zdroje z regionálních knihoven, okolí zámku osobně prozkoumala, oslovila i místní lokální aktéry pro doplnění dalších informací, ale z důvodů jejich zaneprázdnění k takové spolupráci nakonec bohužel nedošlo. Práci pozitivně ovlivnila i skutečnost, že autorka pochází z Mostu.

Co se týká formální stránky práce, k ní mám určité výhrady. Místa trpí problémy se stylistikou, objevují se překlady a chyby v interpunkci, je posunutě číslování obrázků. K pobavení přispěje text na straně 47, kde si čtenář může v první větě sám doplnit rozlišení exportovaného rastrového podkladu. Jaké nakonec bylo? O větu dál pak v textu zůstala nedořešená poznámka vedoucího. I když se psaním textu autorka poněkud bojovala, jde o zbytečné chyby, kterých se dalo vyvarovat důkladnějším finálním přečtením práce, ideálně externistou. Výsledná mapa je naproti tomu jednoznačně nadstandardní a určitě by si našla na zámku své místo a mohla by sloužit dobrodružnějším návštěvníkům k objevování lokalit, které kdysi Lobkovicové zvelebili a minulý režim je nechal v lepším případě rozpadnout, a v horším je kvůli těžbě uhlí fyzicky zcela zlikvidoval. Mapu lze určitě též přihlásit do některé ze studentských kartografických soutěží.

Z výše uvedených důvodů práci doporučuji k obhajobě, a navzdory skvělé mapě musím kvůli podcenění zpracování textu práce navrhnout hodnocení mezi **výborně** a **velmi dobře**.

V Praze dne 26. 8. 2023

RNDr. Jakub Lysák, Ph.D.